

Duanın ehemmiyeti, tesiri ve kabul şartları hakkında bilgi verir misiniz?

Dua; Allah'a yalvarmak, yakarmak, niyaz etmek, çağırarak, yardım dilemek mânalarına gelmektedir. İnsan dua ile Allah'a yaklaşır ve ruhen rahatlayıp huzura erer.

Üstad Hazretleri duanın mânası ve hikmeti hususunda şöyle buyurur:

"Dua, ubudiyetin ruhudur ve hâlis bir imanın neticesidir. Çünkü dua eden adam, duası ile gösteriyor ki: Bütün kâinata hükmeden birisi var ki; en küçük işlerime ittila'ı var ve bilir, en uzak maksatlarımı yapabilir, benim her halimi görür, sesimi işitir. Öyle ise; bütün mevcudatın bütün seslerini işitiyor ki, benim sesimi de işitiyor. Bütün o şeyleri o yapıyor ki, en küçük işlerimi de ondan bekliyorum, ondan istiyorum. İşte duanın verdiği hâlis tevhidin genişliğine ve gösterdiği nur-u imanın halâvet ve safiliğine bak, '*Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin?*'(1) ayetinin sırrını anla ve '*Bana dua edin cevap vereyim.*'(2) fermanını dinle."

"Eğer vermek istemeseydi, istemek vermezdi."(3) Yani Allah (c.c), dualarımızla istediğimiz şeyleri vermeyecek olsaydı, bizlere isteme duygusunu vermezdi. Hem, midemizin ihtiyacı olan yiyecek ve içecekleri vermek için mevsimleri değiştirdiğini, **"baharı, erzak yüklü bir vagon"** gibi muhaç olduğumuz gıdalarla doldurup imdadımıza gönderdiğini görüyoruz. Kullarına böylesine şefkatli ve merhametli olan Yüce Rabbimiz, elbette ve hiç şüphesiz dualarımızla da istediğimiz şeyleri verecektir. Diğer taraftan, midemizin istek ve ihtiyaçlarını giderdiği gibi, ruhumuzun en büyük istek ve ihtiyacı olan ebediyeti, rızasını ve cennetini de verecektir. Cenab-ı Hakk'ın insanın ruhuna koyduğu ebed arzusu, âhiretin en büyük delilidir.

"Duanın en güzel, en latif, en leziz, en hazır meyvesi, neticesi şudur ki: Dua eden adam bilir ki, birisi var ki; onun sesini dinler, derdine derman yetiştirir, ona merhamet eder. Onun kudret eli her şeye yetişir. Bu büyük dünya hanında o yalnız değil; bir Kerim zât var, ona bakar, ünsiyet verir. Hem onun hadsiz ihtiyaçlarını yerine getirebilir ve onun hadsiz düşmanlarını def' edebilir bir zâtın huzurunda kendini tasavvur ederek, bir ferah, bir inşirah duyup, dünya kadar ağır bir yükü üzerinden atıp '*Elhamdülillâhi Rabbi'l-*

Alemin'der."(4)

Dua aynı zamanda bir ibadettir. Bu hususda birçok ayet-i kerime ve hadis-i şerif vardır. Bunlardan bazıları şunlardır:

"Kullarım sana, beni sorduğunda (*söyle onlara*): Ben çok yakınım. Bana dua edenin dileğine karşılık veririm. O halde (*kullarım da*) benim davetime uysunlar ve bana inansınlar ki doğru yolu bulalar."(5);

"De ki: (*Kulluk ve*) Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin?"(6).

Numan İbnu Beşîr (r.a)'den nakledildiğine göre, "Rasulullah (asm): '**Dua ibadetin kendisidir.**' buyurup sonra şu âyeti kerimeyi okumuştur: Rabbiniz: '**Bana dua edin ki size icâbet edeyim. Bana (dua ve) ibadet etmeyi kibirlerine yediremeyenler alçalmış olarak cehenneme gireceklerdir.**' (7) buyurdu."(8).

Ayrıca dua etmek, kişinin yapabileceği en kolay ve en güzel iştir. Çünkü bir insanın abdestli, abdestsiz, yatarak, oturarak, gezerek, çalışarak, hâsılı her halde ve her şartta yapabileceği en kolay ibadet duadır.

Dua eden kimsenin dili sürekli Allah'ı anacağından, kendisine hayır kapıları açılacak ve işleri kolaylaşacaktır. Nitekim İbnu Ömer (r.a)'den rivayet edilen bir hadisi şerifte, Hz. Peygamber (asm), duanın rahmet kapılarını açtığını beyan ederek şöyle buyurmaktadır:

"Kime dua kapısı açılmış ise ona rahmet kapıları açılmış demektir. Allah'tan istenen (*dünyevî şeylerden*) Allah'ın en çok sevdiği şey afiyettir. Dua, inen ve henüz inmeyen her çeşit (musibet) için faydalıdır. Kazayı sadece dua geri çevirir. Öyle ise sizlerin görevi dua etmektir."(9)

Yine Ebu Hureyre (r.a)'den rivayet edilen bir Hadis-i Kudsî de, Rabbimizin şöyle buyurduğu haber verilmektedir:

“Kim bana dua ediyorsa ona icabet edeyim. Kim benden bir şey istemişse onu vereyim, kim bana istiğfarda bulunursa ona mağfirette bulunayım’ der.”

Hadisin Müslim'deki bir şekli şöyledir:

“Melik benim, Melik benim. Kim bana dua edecek?”(10)

Dua hususunda Üstad Bediüzaman'ın şu tesbitleri çok ehemmiyetlidir:

“Hem, dua bir ubudiyettir. Ubudiyet ise semereleri uhreviyedir. Dünyevî maksatlar ise, o nevi dua ve ibadetin vakitleridir. O maksatlar, gayeleri değil. Meselâ: Yağmur namazı ve duası bir ibadettir. Yağmursuzluk, o ibadetin vaktidir. Yoksa o ibadet ve o dua, yağmuru getirmek için değildir. Eğer sırf o niyet ile olsa; o dua, o ibadet hâlis olmadığından kabule lâıyk olmaz. Nasıl ki güneşin gurubu, akşam namazının vaktidir. Hem Güneş'in ve Ay'ın tutulmaları, küsuf ve husuf namazları denilen iki ibadet-i mahsusanın vakitleridir. Yani gece ve gündüzün nurani âyetlerinin perdelenmesiyle bir azamet-i İlahiyeyi ilâna medar olduğundan, Cenab-ı Hak ibadını o vakitte bir nevi ibadete davet eder. Yoksa o namaz, (açılması ve ne kadar devam etmesi, müneccim hesabıyla muayyen olan) Ay ve Güneş'in husuf ve küsuflarının inkişafı için değildir. Aynı onun gibi; yağmursuzluk dahi, yağmur namazının vaktidir. Ve belaların istilası ve muzır şeylerin tasallutu, bazı duaların mahsus vakitleridir ki; insan o vakitlerde aczini anlar, dua ile niyaz ile Kadîr-i Mutlak'ın dergâhına iltica eder. Eğer dua çok edildiği halde belalar def' olunmazsa denilmeyecek ki: '*Dua kabul olmadı.*' Belki denilecek ki: '*Duanın vakti, kaza olmadı.*' Eğer Cenab-ı Hak fazl u keremiyle belayı ref' etse; nurun alâ nur... o vakit dua vakti biter, kaza olur. Demek dua, bir sırr-ı ubudiyettir.”

"Ubudiyet ise, hâlisen livechillah olmalı. Yalnız aczini izhar edip, dua ile ona iltica etmeli. Rububiyetine karışmamalı. Tedbiri ona bırakmalı. Hikmetine itimat etmeli. Rahmetini ittiham etmemeli. Evet hakikat-ı halde âyât-ı beyyinatın beyanıyla sabit olan: Bütün mevcudat, her birisi birer mahsus tesbih ve birer hususî ibadet, birer has secde ettikleri gibi; bütün kâinattan dergâh-ı İlahiyeye

giden, bir duadır. Ya istidat lisanıyladır. (Bütün nebatatın duaları gibi ki; her biri lisan-ı istidadıyla Feyyaz-ı Mutlaktan bir suret talep ediyorlar ve esmasına bir mazhariyet-i münkeşife istiyorlar.) Veya ihtiyacı fitrî lisanıyladır. (Bütün zîhayatın, iktidarları dâhilinde olmayan zaruri ihtiyaçları için dualarıdır ki; her birisi o ihtiyacı fitrî lisanıyla Cevvad-ı Mutlaktan idame-i hayatları için bir nevi rızık hükmünde bazı metalibi istiyorlar.) Veya lisan-ı ızdırarıyla bir duadır ki: Muztar kalan her bir zîruh; kat'î bir iltica ile dua eder, bir hâmi-i meçhulüne iltica eder, belki Rabb-ı Rahîmine teveccüh eder. Bu üç nevi dua, bir mani olmazsa daima makbuldür.”(4)

Kaynaklar:

- (1) Furkan, 25/77.
- (2) Mü'min, 40/60.
- (3) Risale-i Nur Külliyatı, I, 489, (24. M.).
- (4) Risale-i Nur Külliyatı, I, 489, (24. M.).
- (5) Bakara, 2/186.
- (6) Furkan, 25/77.
- (7) Mü'min (Gafir), 40/60.
- (8) Tirmizî, Tefsir, (Mü'min (Gâfir), (2973); Ebû Dâvud, Salât 358, (1479).
- (9) Tirmizî, Daavât 112, (3542).
- (10) Buhârî, Tevhid 35, Teheccüd 14, Daavât 13, Müslim, Salâtu'l-Müsâfirin 166, (758); Muvatta, Kur'ân 30, (1,214); Tirmizî, Daavât 80, (3493); Ebû Dâvud, Salât 311, (1315).